

Eva Hryzbylová

Kontrastivní rozbor textového typu: anglický a český jídelní lístek Contrastive Analysis of a Text-type: English and Czech Restaurant Menus

Oponentský posudek bakalářské práce

Bakalářská práce Evy Hryzbylové podává detailní charakteristiku anglického a českého jídelního lístku s cílem ověřit předpoklad, že tento typ textu lze řadit k tzv. textovým koloniím. V závěru práce posoudila autorka také několik překladů českých jídelních lístků do angličtiny.

V teoretické části práce se autorka věnuje podrobně dvěma základním teoretickým východiskům analýzy – článku D. Lee, který vymezuje pojmy žánru, registru, textového typu, domény a stylu, a kapitole o textových koloniích z knihy M. Hoeyho *Textual Interaction: An Introduction to Written Text Analysis*. Seznam literatury v závěru práce je mnohem rozsáhlejší - je ale otázkou, které práce v něm uvedené autorka skutečně prostudovala. V teoretické kapitole cituje z některých prací (Swales, 1990; Atkins, Clear, & Ostler, 1992; Biber, 1995) jen ty pasáže, které jsou citovány v článku D. Lee.

První část teoretického úvodu shrnuje přístup D. Lee k problematice žánru, registru a textového typu. Druhá část teoretického úvodu popisuje netypické texty označované M. Hoeyem jako kolonie a uvádí kritéria, podle nichž bude v dalších kapitolách posouzeno, zda mezi tyto typy textů lze řadit i jídelní lístky.

Vlastní výzkumná část analyzuje dvacet jídelních lístků (deset anglických a deset českých) a hodnotí také šest překladů českého jídelního lístku do angličtiny. Na základě rozboru formálních rysů, obsahu, lexikálních a gramatických rysů jídelních lístků autorka konstatuje, že tento typ textu má v obou jazycích podobné charakteristiky, které umožňují řadit ho mezi kolonie (vyhovuje vždy sedmi z devíti kritérií, kterými kolonie definuje Hoey). U překladů českých jídelních lístků konstatuje autorka řadu odchylek od běžné struktury anglického jídelního lístku.

Autorka usiluje o exaktní lingvistický popis a snaží se vytvořit určitou typologii jednotlivých rysů jídelních lístků. Zatímco pro celkovou charakteristiku ve smyslu Hoeyho kritérií je sledovaný vzorek, zdá se, dostatečný, pro detailní klasifikace je dosti malý. Autorka pak dělí např. anglické jídelní lístky do tří skupin podle způsobu označování jednotlivých chodů (*courses*), z nichž jedna je zastoupena jedním jídelním lístkem, druhá dvěma a třetí zbývajícími sedmi lístky (str. 22-23). Podobně klasifikace na str. 21 sice umožňuje popsat rozdíly mezi jídelními lístky, ale sotva může vést k obecnějším závěrům o zastoupení obou typů uspořádání (*As each of the systems is applied in five menus, both structures appear to be equally common.*)

Zajímavou částí gramatické charakteristiky jídelních lístků je popis struktury nominální fráze, která označuje jednotlivá jídla (v jednom lístku anglickém a v jednom českém) – autorka si všímá formy premodifikace a postmodifikace v obou jazycích a konstatuje rozdíly mezi nimi (premodifikace adjektivizovaným substantivem v angličtině oproti adjektivní premodifikaci české aj).

Dotazy a poznámky k jednotlivostem

- K teoretické části: jak lze jídelní lístek charakterizovat v klasifikaci D. Lee?
- Ke struktuře nominální fráze v anglických a českých jídelních lístcích: v angličtině se jako zvláštní skupina premodifikátorů vyčleňují minulá participia (*Seared Fillet*). Není možné podobně vyčlenit v češtině adjektiva odvozená od trpných příčestí (,adjektiva rezultativní pasivní‘), např. *grilovaný losos*? Zdá se, že tento typ adjektiv tvoří u českých jídelních lístků dosti výraznou skupinu modifikátorů.
- Proč je spojení *salát Nicoise* hodnoceno jako postmodifikace substantiva *salát* a *Topinka ‚Kometa‘ s kuřecím masem* jako apoziční spojení? Vyskytla se apoziční spojení také v anglických jídelních lístcích?
- Str. 24: ‚sentence structure‘ nemůže fungovat jako premodifikátor.
- Práce má velmi dobrou jazykovou úroveň – z odborného stylu vybočuje snad jen častým užíváním hodnotících adverbii (*interestingly*); v kapitole o českých jídelních lístcích se objevuje častěji hodnocení funkčnosti textu (str. 29 *This system seems to be rather unusual and chaotic.*, dále str. 30, 31).

Závěr

Na předložené bakalářské práci hodnotím kladně systematičnost popisu textového typu. Přes dílčí nedostatky práce splnila zadání. Doporučuji ji proto k obhajobě a předběžně hodnotím jako velmi dobrou.